

Project II.6 Kenniskring Transitie in Zorg, Hogeschool Rotterdam

Programma Transitie bij ouderen / ZonMw-programma 'Tussen weten en doen'

Titel project

Omgaan met afwerend gedrag van mensen met dementie bij eten en drinken: een richtlijn voor verzorgenden

Status LOPEND

Projectleider

Naam: Dr. Jacomine de Lange

E-mail adres: J.de.Lange@hro.nl

Betrokken docenten HR

Naam: Hanny Groenewoud (TiZ)

E-mail adres: J.H.Groenewoud@hro.nl

Betrokken praktijkinstelling en contactpersoon

Instelling: Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging

Naam: Herry In den Bosch

E-mail adres: h.bosch@levv.nl

Externe financiering

Naam subsidiegever: ZonMw-programma 'Tussen weten en doen'

Begin en eindtijd

November 2005 – november 2007

Eventueel vervolg

Soort project (onderzoek/ontwikkeling/implementatie/anders)

Richtlijnontwikkeling

Doelgroep

Verzorgenden niveau 3

Probleem/doel/vraagstelling

Afwerend gedrag bij eten, zoals het wegslaan van de lepel, uitspugen van eten of wegdraaien van het hoofd komt veel voor bij mensen met dementie en levert in de dagelijkse verpleeghuispraktijk veel problemen op. De dementerende kan zelf meestal niet meer aangeven waarom hij of zij eten afweert. Uit onderzoek van Pasmaan et al. (2003) is gebleken dat verzorgenden dit afwerende gedrag verschillend interpreteren en er als gevolg daarvan verschillend mee omgaan (doorgaan met eten geven en zo nodig aandringen/dwingen of stoppen na een aantal pogingen). Voor de dagelijkse praktijk betekent dit dat de kwaliteit en continuïteit van zorg in gevaar zijn. Daarnaast creëert deze onduidelijke situatie onzekerheid bij verzorgenden.

Doelstelling: Het ontwikkelen en toetsen van een richtlijn voor verzorgenden gericht op het omgaan met afwerend gedrag van mensen met dementie bij eten en drinken, met als uiteindelijk doel hun kwaliteit van zorg en kwaliteit van leven te verbeteren. Een tweede doel is het vergroten van de kennis en vaardigheden van verzorgenden.

Samenvatting onderzoeksopzet

Op basis van empirisch onderzoek van Pasmaan et al (2003) is een theoretisch model gemaakt van oorzaken en domeinen van functioneren waarin alle oorzaken van afwerend gedrag bij eten en drinken passen (niet kunnen, niet snappen, niet willen). Dit model dient als basis voor het ontwikkelen van de richtlijn. De richtlijn wordt vervolgens gebaseerd op evidence- of consensus-based interventies die verzorgenden kunnen uitvoeren, en wordt ontwikkeld met de methodiek van richtlijnontwikkeling van het LEVV

in vijf stappen. (1) keuze van het onderwerp. (2) samenstelling van de project- en expertgroep. (3) systematisch literatuuronderzoek. (4) opstellen van de conceptringlijn en beoordeling door project- en expertgroep. (5) uitvoering en evaluatie van de praktijktoets, waarna aanpassing van de conceptringlijn volgt. Gedurende de looptijd van het project zullen ook de verspreiding en implementatie van de ringlijn worden voorbereid.

Producten

- Van Leeuwen-Heetvelt A. Ik zou er niet aan moeten denken iedere dag aardappelen te moeten eten. Afstudeerscriptie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam, juni 2006.
- Joosten M. Kun je eten ook vergeten? Afstudeerscriptie. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam, september 2006.
- Een ringlijn die interventies bevat op alle domeinen van functioneren binnen het beroepsdomein van verzorgenden, om te achterhalen waarom een dementerende eten afweert en te bepalen wat de beste manier van handelen is bij de individuele dementerende.

Kernbegrippen

Dementie, afwerend gedrag bij eten en drinken, verzorgenden, ringlijn

Datum bijwerken formulier

November 2006